

Na temelju članka 46. Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, odredaba Zakona o muzejima (NN 61/2018, 98/2019) te članka 10. Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju (NN 115/2001.) Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj 1. (273.) redovitoj sjednici održanoj 26. siječnja 2022. donijelo je ovaj

**PRAVILNIK O NAČINU I UVJETIMA OSTVARIVANJA UVIDA U MUZEJSKU
GRAĐU I MUZEJSKU DOKUMENTACIJU TE POSUDBU MUZEJSKE GRAĐE
MUZEJA – GALERIJA – ZBIRKI
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI**

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim *Pravilnikom o načinu i uvjetima ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju te posudbu muzejske građe Muzeja – galerija – zbirki Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* (u daljnjem tekstu: *Pravilnik*) utvrđuju se način, međusobna prava i obveze *Muzeja – galerija – zbirki Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* (u daljnjem tekstu: *M-G-Z HAZU*) i svih korisnika u postupku ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju te posudbe muzejske građe.

Članak 2.

Muzejska građa i muzejska dokumentacija *M-G-Z-a HAZU* štiti se kao kulturno dobro i na nju se primjenjuju propisi o zaštiti kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Članak 3.

Muzejska građa i muzejska dokumentacija daje se na uvid radi njezine znanstvene i stručne obrade, izlaganja i objavljivanja, u publicističke svrhe te za potrebe nastave i u druge opravdane svrhe.

Uvid obuhvaća: pregled muzejske građe i muzejske dokumentacije te izradu digitalnih snimaka izvornika radi daljnje stručne i znanstvene obrade, objavljivanja i izlaganja.

II. DOSTUPNOST

Članak 4.

Uvid u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju privremeno se može uskratiti u sljedećim slučajevima: ako je oštećena, ako je na stručnoj obradi, ako je uvid već odobren drugoj osobi, ako je na restauraciji, ako je na posudbi za izložbu, ako je predviđena za istraživanja, ako se koristi za projekte i programe *M-G-Z-a HAZU* te u drugim opravdanim slučajevima kao što je izmještanje građe radi obnove zgrada poslije potresa ili drugih razloga.

Nije moguće skenirati ili fotografirati više od 30% muzejske građe/dokumentacije (koja pripada određenoj zbirci, arhivskom fondu i/ili dokumentacijskom fondu).

Članak 5.

Uvid u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju, koji ima za svrhu njezino korištenje u komercijalne svrhe, uređuje se posebnim Ugovorom između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i zainteresirane strane.

III. NAČIN I UVJETI OSTVARIVANJA UVIDA U MUZEJSKU GRAĐU I DOKUMENTACIJU

Članak 6.

Za ostvarivanje uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju *M-G-Z-a HAZU* korisnik je dužan podnijeti pisani zahtjev na posebnom obrascu (Prilog I. ovom *Pravilniku*). Obrazac se dostavlja muzeju, galeriji ili zbirci HAZU čija se građa traži na uvid.

U obrazac se obvezno upisuju: osobni podatci, podatci o mjestu stanovanja, odnosno podatci o instituciji, tema istraživanja, odnosno druga svrha uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju, popis jedinica građe galerije ili zbirke HAZU – imena autora (ako je odrediv), naslov i identifikacijska oznaka jedinice građe, odnosno inventarni broj ili signatura.

Korisnik potpisom *Zahtjeva* (Prilog I. ovom *Pravilniku*) potvrđuje da je upoznat i suglasan s načinom i uvjetima uvida u muzejsku građu i dokumentaciju određenima ovim *Pravilnikom*.

Članak 7.

Odobrenje za uvid u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju daje upravitelj/ica pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU* u roku od 15 dana od podnošenja *Zahtjeva* (Prilog I. ovom *Pravilniku*) te vrijedi samo za osobu koja je podnijela zahtjev.

Članak 8.

Muzejska građa i muzejska dokumentacija daje se na uvid u obliku digitalnih preslika i snimaka besplatno putem elektroničke pošte ili drugih *online* servisa za razmjenu podataka. Ako snimka ili preslika ne postoje, na zahtjev podnositelja, a uz prethodno odobrenje upravitelja/ice pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU*, organizirat će se snimanje izvorne građe i dokumentacije, a na trošak podnositelja zahtjeva u skladu sa složenošću snimanja.

Izvorna muzejska građa i muzejska dokumentacija može se dati na uvid samo ako očuvanost građe to dopušta i ako to zahtijeva stručna i znanstvena metoda rada.

Članak 9.

Izvorna muzejska građa i muzejska dokumentacija daje se na uvid isključivo u za to namijenjenim prostorima pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU* uz obveznu nazočnost stručnog muzejskog djelatnika radi njezine zaštite od svakog eventualnog ugrožavanja i svake druge neovlaštene uporabe.

Članak 10.

Radi zaštite izvorne muzejske građe i muzejske dokumentacije, u slučaju da se zahtijeva uvid u veći opseg građe koju nije moguće pregledati u jednom danu, korisnik je dužan u dogovoru s odgovornom osobom dogovoriti hodogram pregleda tražene građe po danima.

Osjetljiva izvorna muzejska građa i muzejska dokumentacija koja je pregledana, radi zaštite, vraća se u čuvaonicu i nije više dostupna za korisnika.

Članak 11.

Prema kućnom redu, pravilima ponašanja pojedinih jedinica *M-G-Z-a HAZU* (Prilog III. ovom *Pravilniku*) i uputama, korisnik je dužan pažljivo postupati s muzejskom građom i muzejskom dokumentacijom kako se ne bi oštetila ili uništila.

Jedinice *M-G-Z-a HAZU* obvezne su voditi evidenciju vanjskih korisnika.

Evidencija korisnika vodi se abecednim redom imena korisnika, odnosno abecednim redom korištene muzejske građe ili dokumentacije.

IV. OBJAVLJIVANJE MUZEJSKE GRAĐE I MUZEJSKE DOKUMENTACIJE

Članak 12.

Za objavljivanje i javno prikazivanje muzejske građe i muzejske dokumentacije korisnik je obvezan zatražiti posebno odobrenje. Ispunjeni obrazac (Prilog IV. ovom *Pravilniku*), a u slučaju institucija i dopis, dostavlja se pojedinoj jedinici *M-G-Z-a HAZU* čija se građa traži za objavu i u njemu se obvezno navode: osobni podatci, naslov publikacije u kojoj bi se građa objavila, visina naklade i svrha publikacije te podatci o autoru, popis jedinica građe i njihova identifikacijska oznaka (inv. br. ili sign.) u jedinici *M-G-Z-a HAZU*.

Odobreni zahtjevi za objavljivanje i javno prikazivanje muzejske građe i muzejske dokumentacije reguliraju se sukladno Cjeniku (Prilog II. ovom *Pravilniku*) i/ili posebnim ugovorom između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i korisnika u kojem se detaljno definiraju prava i obveze zainteresiranih strana.

Za nova izdanja, pretisak ili prijevod potrebno je ponovno zatražiti odobrenje.

Članak 13.

U slučaju da ne postoji odgovarajuća digitalna snimka u visokoj rezoluciji, naknadu za izradu iste snosi korisnik sukladno cijeni koja ovisi o složenosti snimanja.

Fotografiranje muzejske građe i muzejske dokumentacije obavlja imenovani ili odobreni fotograf u za to namijenjenim prostorijama pojedinih jedinica *M-G-Z-a HAZU* uz obaveznu nazočnost djelatnika pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU*.

Korisnik se obvezuje isporučiti digitalne primjerke načinjenih snimaka u visokoj rezoluciji za potrebe jedinice *M-G-Z-a HAZU* čija je građa snimljena.

M-G-Z HAZU zadržava pravo odbiti izradu fotografija zbog zaštite građe ili drugih razloga.

Članak 14.

Za svaku štetu i povredu nečijeg prava nastalu publiciranjem i javnim prikazivanjem muzejske građe i muzejske dokumentacije *M-G-Z-a HAZU* odgovara korisnik kojemu je odobreno korištenje građe i dokumentacije, u skladu sa zakonom.

Članak 15.

Za objavljenu muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju korisnik je obavezan uredno i ispravno navesti njezine izvore, podatke o djelu (ime i prezime autora (ako je odrediv), naslov djela te identifikacijsku oznaku jedinice građe, odnosno inventarni broj ili signaturu), naziv pojedinog muzeja, galerije ili zbirke u kojoj se djelo nalazi te Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti kao vlasnika.

Korisnik je obavezan predati pojedinoj jedinici *M-G-Z-a HAZU* (čiju građu objavljuje) tri primjerka publikacije u kojoj je objavio građu i dokumentaciju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti ili u kojoj navodi istu.

V. POSUDBA MUZEJSKE GRAĐE

Članak 16.

M-G-Z HAZU može na temelju pisanog ugovora posuditi za izlaganje muzejsku građu drugom muzeju, drugoj pravnoj osobi ili državnom tijelu pod uvjetima da mu oni zajamče sigurnost i primjereno čuvanje građe.

Pod zajamčenom sigurnosti podrazumijeva se imovinsko osiguranje za slučaj oštećenja, uništenja te gubitaka ili krađe muzejske građe koje se u pravilu dogovara sklapanjem ugovora o osiguranju s osiguravajućim društvom na puni iznos vrijednosti ili se iznimno može pribaviti odgovarajuće bankovno, odnosno državno jamstvo te primjereno tehničko osiguranje muzejske građe uobičajeno za izložbene prostore i prijevoz prema standardima i pravilima struke.

Korisnik koji posuđuje muzejsku građu obvezuje se da će posuđenu muzejsku građu čuvati i izlagati u skladu s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, NN 151/03, NN 157/03 Ispravak, NN 87/09, NN 88/10, NN 61/11, NN 25/12, NN 136/12, NN 157/13, NN 152/14, NN 98/15 – Uredba, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20) i Zakona o muzejima (NN 61/18).

Članak 17.

Korisnik koji je zainteresiran za posudbu muzejske građe dužan je u pisanom obliku uputiti zahtjev za posudbu i dostaviti ga jedinici *M-G-Z-a HAZU* čiju građu posuđuje najkasnije 90 dana prije dana posudbe.

Zahtjev za posudbu muzejske građe treba sadržavati: osobne podatke korisnika koji posuđuje građu, navod u koju se svrhu traži posudba, naziv izložbe, izložbeni prostor, vremensko trajanje posudbe i izlaganja, podatke o muzejskoj građi koja se posuđuje (popis s imenom autora (ako je odrediv), naslov jedinice građe, godinu nastanka, tehniku izrade, dimenzije, identifikacijsku oznaku jedinice građe, odnosno inventarni broj ili signaturu pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU*).

Članak 18.

Posudbu odobrava nadležni razred, a odluku donosi Uprava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na prijedlog upravitelja/ice i uz suglasnost voditelja pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU*.

Članak 19.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, na prijedlog pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU*, sklapa Ugovor o posudbi u četiri istovjetna primjerka od kojih svaka ugovorna strana zadržava po dva (2) primjerka.

Ugovor o posudbi muzejske građe obvezno sadrži: odredbe o uvjetima posudbe s podacima o posudovniku i s popisom posuđene muzejske građe, informacije o vremenu trajanja posudbe i izlaganja, priloženi popis s procjenom vrijednosti radi imovinskog osiguranja za slučaj oštećenja, uništenja te gubitka ili krađe posuđene muzejske građe, odredbe o osiguranju i čuvanju muzejske građe te troškove opremanja i objavljivanja sukladno Cjeniku (Prilog II. ovom *Pravilniku*), odnosno posebnom namjenskom troškovniku konzervatorsko-restauratorskih zahvata, snimanja, posebnog opremanja ili ostalih mogućih posebnih troškova koji nisu uključeni u Cjenik.

Članak 20.

Ako je riječ o posudbi izvorne muzejske građe, obvezno je prethodno imovinsko osiguranje za slučaj njezina oštećenja, uništenja, krađe te gubitka u punom vremenu trajanja posudbe i prijevoza. Osiguranje je obavezan pribaviti posudovnik sklapanjem ugovora o osiguranju s osiguravajućim društvom na puni iznos vrijednosti.

Članak 21.

Muzejska građa može biti povjerena drugim institucijama na posudbu isključivo pod uvjetom da je ona inventarizirana i snimljena.

Članak 22.

Izvorna muzejska građa kojoj je potrebna restauracija u pravilu se ne posuđuje.

Ako je moguće pravovremeno provesti konzervatorsko-restauratorske zahvate, korisniku koji posuđuje muzejsku građu bit će ponuđena mogućnost posudbe uz naknadu troškova zahvata od strane korisnika.

Pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU* zadržavaju pravo na posebne uvjete posudbe:

Kabinet grafike HAZU:

Posuđuje isključivo opremljenu muzejsku građu. Korisnik koji posuđuje muzejsku građu snosi troškove opremanja, što se regulira Ugovorom o posudbi i sukladno Cjeniku (Prilog II. ovom *Pravilniku*). Opremljena muzejska građa ne smije se otvarati ni oštećivati i samo takva može biti izlagana. Korisnik koji posuđuje muzejsku građu dužan je pažljivo postupati s posuđenom muzejskom građom te sukladno tome ne smije muzejske predmete ni na koji način oštetiti ili dovesti u okolnosti koje mogu prouzročiti njihovo oštećenje, uništenje ili gubitak.

Posudba izvorne muzejske građe koja ne može biti opremljena standardnom opremom te traži posebno rukovanje posebno se regulira Ugovorom o posudbi.

Trajanje posudbe izvorne muzejske građe odobrit će se sukladno osjetljivosti i vrsti građe te pravilima i standardima preventivne zaštite umjetnina na papiru.

Sukladno pravilima i standardima zaštite jako osjetljivih umjetnina na papiru izvorna muzejska građa koja je već bila izložena i/ili posuđena na maksimalno dozvoljen broj luks sati za tu vrstu umjetnina, zbog preventive zaštite od zračenja, neće se posuđivati/izlagati dulji vremenski period. U tom slučaju, ako postoji adekvatna digitalna snimka, posudovnik o svom trošku može tražiti

izradu muzejske kopije za potrebe izlaganja, što će se definirati posebnim ugovorom između dviju zainteresiranih strana.

Gliptoteka HAZU:

Korisnik koji posuđuje muzejsku građu dužan je pažljivo postupati s posuđenom muzejskom građom te je sukladno tome ne smije ni na koji način oštetiti ili dovesti u okolnosti koje mogu prouzročiti njezino oštećenje, uništenje ili gubitak.

Prilikom preuzimanja potrebna je najava dolaska najmanje dva dana ranije.

Prije i poslije posudbe potrebno je utvrditi stanje građe koja se posuđuje.

Trošak za posudbu građe u posebno opremljenoj ambalaži za siguran prijevoz (ovisno o vrsti građe) snosi korisnik.

Ako se posuđuju predmeti većih dimenzija ili teži od 100 kg, potrebno je osigurati njihov fizički prijenos, a troškovi posebnih uvjeta regulirat će se Ugovorom.

U slučaju posudbe umjetnine iz pohrane, ugovor sklapa posudovnik s vlasnikom građe, uz dostavu primjerka ugovora, police, dozvole za izmještanje i/ili izvozne dozvole Gliptoteci HAZU.

Ako korisnik želi posuditi građu koja je u vlasništvu privatne osobe ili ustanove, potrebno je prethodno dobiti njihovu suglasnost te je dostaviti Gliptoteci HAZU.

Posudba izvorne muzejske građe koja ne može biti opremljena standardnom opremom te traži posebno rukovanje posebno se regulira Ugovorom o posudbi.

Hrvatski muzej medicine i farmacije:

S obzirom na specifičnosti i posebnu osjetljivost, pojedine vrste muzejske građe, kao što su patološko-anatomski preparati, ne posuđuju se ni u koju svrhu.

Opremanje muzejske građe koja se posuđuje od Hrvatskog muzeja medicine i farmacije radi izlaganja na izložbi obavlja korisnik koji posuđuje građu, a treba biti provedeno u skladu s muzejskim standardima. Troškove opremanja građe posuđene za izlaganje snosi korisnik koji posuđuje građu.

Članak 23.

Prije preuzimanja muzejske građe korisnik koji posuđuje muzejsku građu obavezan je predati dva potpisana Ugovora o posudbi, police osiguranja i, gdje je primjenjivo, potvrdu o uplaćenju naknadi za opremanje muzejske građe.

Članak 24.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, kao i naziv pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU* u kojoj se djelo nalazi, moraju biti navedeni kao vlasnik muzejske građe koja se posuđuje u katalogu izložbe i u pisanom materijalu izložbe.

Članak 25.

Prijevoz muzejske građe organizira i plaća korisnik koji posuđuje muzejsku građu ovlaštenoj tvrtki za prijevoz umjetnina.

Za posuđenu muzejsku građu *M-G-Z HAZU* može uvjetovati pratnju stručne osobe prilikom prijevoza, postava, odnosno pri izlasku i vraćanju umjetnina, a na trošak korisnika koji posuđuje muzejsku građu.

Posebni i dodatni uvjeti za posudbu izvan Zagreba i izvan granica Republike Hrvatske reguliraju se posebno Ugovorom o posudbi.

Članak 26.

U slučaju bilo kakve vrste oštećenja posuđene muzejske građe korisnik koji posuđuje muzejsku građu obavezan je o oštećenju odmah obavijestiti jedinicu *M-G-Z-a HAZU* od koje je građa posuđena. Mjere zaštite mogu biti poduzete samo u hitnim slučajevima i isključivo nakon konzultiranja s jedinicom *M-G-Z-a HAZU* od koje je građa posuđena, osim ako krizna situacija ne nalaže izvanredno hitnu intervenciju (požar, poplava i sl.).

Članak 27.

Zbog osjetljivosti muzejske građe koja se posuđuje, pojedine jedinice *M-G-Z-a HAZU* naznačuju posebne uvjete rukovanja i izlaganja:

Strossmayerova galerija starih majstora HAZU:

Korisnik koji posuđuje umjetnine mora osigurati sljedeće uvjete tijekom izložbe i u prostorima gdje se one čuvaju/izlažu:

- preporučena temperatura 15 – 22 °C
- relativna vlažnost zraka 45 – 65% bez oscilacija u kratkom vremenskom roku
- relativna vlažnost zraka i temperatura moraju se redovito kontrolirati
- adaptacija od minimalno 24 sata u neotvorenom sanduku za prijevoz
- u prostoru u kojem se umjetnine nalaze potrebno je kontinuirano mjeriti temperaturu i relativnu vlažnost zraka
- umjetninama valja rukovati pažljivo da bi se izbjegla mehanička oštećenja
- umjetnine se ne smiju izlagati izravnoj sunčevoj svjetlosti ili blizini toplinskih izvora
- izbjegavati dodir s vodom i abrazivnim sredstvima.

Kabinet grafike HAZU:

Pohranjivanje, otvaranje i čuvanje posuđene muzejske građe mora biti učinjeno isključivo u izložbenom prostoru. Opremljena muzejska građa mora biti pohranjena na suhom i prozračnom mjestu te ostavljena neotvorena u izložbenom prostoru dva dana prije otvaranja.

Korisnik koji posuđuje muzejsku građu mora osigurati sljedeće uvjete tijekom izložbe i u prostorima gdje se ona čuva / privremeno odlaže:

- svjetlosni izvori i oprema s propisanim UV filtrima
- granična vrijednost za vrijeme instaliranja i deinstaliranja te za vrijeme trajanja izložbe ne smije prelaziti 50 luksa
- preporučena temperatura 19 – 22 °C
- relativna vlažnost zraka 45 – 55% bez oscilacija u kratkom vremenskom roku
- relativna vlažnost zraka i temperatura moraju se redovito kontrolirati.

Da bi se zaštitila od izlaganja svjetlosti, posuđena muzejska građa mora biti pohranjena u zamračenom prostoru u vremenu nakon raspakiravanja i prije početka izložbe, u vrijeme dok izložba nije otvorena za posjetitelje te nakon zatvaranja izložbe, a prije ponovnog pakiranja za prijevoz.

Gliptoteka HAZU:

Korisnik koji posuđuje muzejsku građu mora osigurati sljedeće uvjete tijekom izložbe i u prostorima gdje se ona čuva / privremeno odlaže:

Za Zbirku crteža hrvatskih umjetnika vrijede isti uvjeti kao i za Kabinet grafike.

Za posudbu skulptura, medalja, plaketa i sadrenih odljeva uvjeti su:

- preporučena temperatura 16 – 20 °C
- relativna vlažnost zraka 45 – 55% bez oscilacija u kratkom vremenskom roku
- relativna vlažnost zraka i temperatura moraju se redovito kontrolirati.

Hrvatski muzej medicine i farmacije:

Potreban je poseban oprez kod posudbe staklenih i keramičkih muzejskih predmeta zbog rizika od oštećenja u prijevozu. Pohranjivanje, otvaranje i čuvanje posuđene muzejske građe mora biti učinjeno isključivo u izložbenom prostoru.

Članak 28.

Oštećivanje, uništenje, otuđivanje ili pokušaj otuđivanja muzejske građe kazneno je djelo prema odredbama Kaznenog zakona (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21). Ako korisnik na bilo koji način muzejsku građu ošteti, izobliči, uništi ili je učini neuporabljivom te ako se ona zagubi, dužan je nadoknaditi trošak za nastalu štetu.

Protiv korisnika koji muzejsku građu namjerno ošteti, izobliči, uništi ili je učini neuporabljivom te koji je prisvoji ili pokuša otuđiti Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti obvezno podnosi prijavu nadležnom tijelu državne vlasti, sukladno zakonu.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29.

Ovlašćuje se Uprava Akademije za donošenje Cjenika usluga i uvjeta korištenja muzejske građe i muzejske dokumentacije, na prijedlog muzejsko galerijskih jedinica uz prethodnu suglasnost Razreda.

Članak 30.

Prilozi ovom Pravilniku pod oznakama od I. – III. sastavni su dio ovog Pravilnika.

Članak 31.

Pitanja koja nisu uređena ovim Pravilnikom rješavaju se u skladu s načelima i standardima propisanim odredbama Zakona o muzejima i drugih propisa.

Članak 32.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana donošenja.

Ur. broj: 10-194/3-2022.
Zagreb, 26. siječnja 2022.

Predsjednik

Akademik Velimir Neidhardt